

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL MUITINĖS DEPARTAMENTE PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2010 m. gegužės 31 d. Nr. FA-P-60-4-53
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 6-ojo audito departamento
direktoriaus Rimanto Sanajevo
2009-06-11 pavedimą Nr. P-60-4

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
direktoriaus pavaduotojas Remigijus Pužauskas (grupės vadovas)
vyriausioji valstybinė auditorė Dainora Paužinskienė
vyresnioji valstybinė auditorė Aldona Čaplikienė

Auditas pradėtas 2009-06-11
Auditas baigtas 2010-05-31

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Dėl išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo vertinimo	6
2. Dėl finansinių ataskaitų rinkinių	6
3. Dėl biudžeto išlaidų apskaitos	8
4. Dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo	10
5. Vidaus kontrolės sistemos įvertinimas	11
6. Rekomendacijos	12
Priedai	13

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vadovaujantis 2009 metų valstybinio audito programa ir vykdant Valstybės kontrolės 6-ojo audito departamento direktoriaus Rimanto Sanajevio 2009 m. birželio 11 d. pavedimą Nr. P-60-4. Auditą atliko 6-ojo audito departamento direktoriaus pavaduotojas Remigijus Pužauskas (grupės vadovas), vyriausioji valstybinė auditorė Dainora Paužinskienė ir vyresnioji valstybinė auditorė Aldona Čaplikienė. Audite dalyvavo 6-ojo audito departamento direktorius Rimantas Sanajevas ir vyresnioji specialistė (teisininkė) Daina Keršienė.

Audito tikslas – įvertinti:

- valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams planavimą teisėtumo požiūriu;
- audituojamo subjekto 2009 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiškumo ir viešojo intereso gynimo požiūriais.

Audituojamas subjektas – Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, adresas: A. Jakšto g. 1/25, 01105 Vilnius, identifikavimo kodas – 188656838.

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos yra Lietuvos Respublikos muitinės veiklai vadovaujanti valstybės institucija, veikianti prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir jai atskaitinga. Muitinės departamentui tiesiogiai pavaldžios ir atskaitingos penkios teritorinės muitinės ir keturios prie departamento įsteigtos muitinės įstaigos.

Audituojamu laikotarpiu, t.y. nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2009 m. gruodžio 31 d., Muitinės departamentui vadovavo l. e. generalinio direktoriaus pareigas Ramutė Liupkevičienė, vyriausiojo buhalterio funkcijas vykdė Finansų ir apskaitos skyriaus viršininkas Arūnas Bartaška.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie Muitinės departamento 2009 ataskaitų rinkinio, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Finansų ministro įsakymu¹ Muitinės departamentas buvo įtrauktas į sąrašą viešojo sektoriaus subjektų, kurie 2009 metų ataskaitų rinkinius rengia pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą. Muitinės departamentas ir 9 jam pavaldžios įstaigos 2009 m. buhalterinę apskaitą tvarkė vadovaudamiesi Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau – VSAFAS).

Muitinės departamentas Valstybės kontrolei nepateikė 2009 m. finansinių ataskaitų rinkinio, sudaryto pagal VSAFAS, todėl audito metu vertintas ūkinių operacijų registravimas apskaitoje pagal VSAFAS ir audituotas tik Muitinės departamento konsoliduotųjų 2009 m. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys²:

- Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. aiškinamasis raštas;
- Įmokų į biudžetą, skiriamų specialiosioms programoms finansuoti, 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 4).

Muitinės departamentas ir 9 jam pavaldžios įstaigos 2009 metais vykdė tris programas:

- Lietuvos Respublikos muitinės veiklos organizavimas (01.01);
- Lietuvos Respublikos elektroninės muitinės diegimas ir ją aptarnaujančių informacinių sistemų priežiūra (01.02);
- Specialioji priemonių muitinės formalumams atlikti programa (01.81).

Muitinės departamentui 2009 metams įstatymu³ patvirtinta 140 189 tūkst. Lt asignavimų, iš jų: 124 155 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 83 940 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 16 034 tūkst. Lt turtui įsigyti. Įstatymu patvirtinti asignavimai Vyriausybės nutarimu⁴ paskirstyti pagal programas. Specialiosios priemonių muitinės formalumams atlikti programos vykdymui į 2009 metų sąmatą papildomai įkėlus 831,3 tūkst. Lt viršplaninių pajamų įmokų, surinktų už teikiamas paslaugas, Muitinės departamento 2009 metų asignavimų planas pagal patvirtintas programas sudarė 141 202,30 tūkst. Lt.

¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-12-09 įsakymas Nr. 1K-429 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų 2009 metų ataskaitų rinkiniam rengti pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą nustatymo“ (2009-05-19 įsakymo Nr. 1K-166 redakcija).

² Patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-12-31 įsakymu Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

³ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas (2009-07-23 įstatymo Nr. XI-396 redakcija).

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-01-21 nutarimas Nr. 32 „Dėl 2009 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“ (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

Muitinės departamentas 2009 metais iš valstybės biudžeto gavo 140 784,96 tūkst. Lt asignavimų, patyrė 140 784,96 tūkst. Lt kasinių išlaidų.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁵.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojami jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių bei sudarytų sandorių.

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis – 0,5 proc. (703,92 tūkst. Lt) visų kasinių išlaidų. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu, siekiant gauti įrodymus, reikalingus audito tikslams pasiekti, Muitinės departamente ir jam pavaldžiose įstaigose atlikta:

- išsami rizikos analizė audito planavimo etape, kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kt. dokumentų peržiūra ir nuoseklios peržiūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas);
- vidaus kontrolės veiksmingumo ir nuoseklumo vertinimas (kontrolės testai);
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios bei analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Atliktos svarbiausių audito sričių (ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto, trumpalaikio turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų, pagrindinės ir kitos veiklos pajamų, pagrindinės ir kitos veiklos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų, pagrindinės ir kitos veiklos sąnaudų apskaitos) savarankiškos audito procedūros. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, analitinės ir kitas audito procedūras.

Vykdam 2009 metų valstybinio audito programą, valstybės kontrolieriaus įsakymu nustatytose sisteminių tyrimų srityse (specialiųjų programų pajamos; darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidoms naudojamos lėšos; išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimas) atliktos audito procedūros.

Audito metu įvertiname valstybės biudžeto asignavimų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio 2010 metams planavimą teisėtumo požiūriu.

⁵ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo vertinimo

Muitinės departamentas ir UAB „ERP“ 2007 m. lapkričio 21 d. pasirašė Lietuvos Respublikos muitinės finansinių išteklių jų apskaitos ir kontrolės sistemos kūrimo ir įdiegimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo sutartį⁶. Pagal sutarties sąlygas Muitinės finansinių išteklių jų apskaitos ir kontrolės sistema (toliau – FAS) turėjo būti sukurta ir įdiegta iki 2009 m. lapkričio 20 d., o nuo 2009 m. lapkričio 21 d. iki 2011 m. lapkričio 20 d. turi būti teikiamos FAS priežiūros ir palaikymo paslaugos.

Muitinės departamentas 2009 m. FAS kūrimui ir įdiegimui panaudojo 1021,4 tūkst. Lt, skirtų investiciniam projektui „Muitinės finansinių išteklių, mokesčių ir jų apskaitos sistemų tobulinimas“.

FAS kūrimo ir įdiegimo darbai nebuvo atlikti laiku. Iki sutartyje numatyto FAS kūrimo ir įdiegimo paslaugų suteikimo termino pabaigos (2009 m. lapkričio 20 d.) neįdiegti sutarties 2.2.2 punkte numatyti moduliai: Darbo užmokesčio, Pareigūnų pensijų, Ataskaitų ir Finansinių išteklių planavimo ir neužtikrintas visas sistemos funkcionalumas. Taip pat neatlikta: Didžiosios knygos ir finansinės atskaitomybės ataskaitų kūrimas ir įdiegimas; nerealizuotų sulaikytų prekių apskaita. Iki nurodytos datos atlikti ne visi numatyti vartotojų mokymai, duomenų migravimo darbai.

Dėl ne laiku įvykdytų išpareigojimų, audito metu Muitinės departamentas⁷ pateikė UAB „ERP“ pretenziją dėl delspinigių.

Muitinės departamentas Finansinių išteklių jų apskaitos ir kontrolės sistemos kūrimui ir įdiegimui 2009 metais panaudojo 1021,4 tūkst. Lt, skirtų investiciniam projektui „Muitinės finansinių išteklių, mokesčių ir jų apskaitos sistemų tobulinimas“, bet nepasiekė planuoto projekto rezultato sutartyje nustatytu laiku.

2. Dėl finansinių ataskaitų rinkinių

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo⁸ 36 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Finansų ministerijos nustatyti viešojo sektoriaus subjektai turi teisę rengti 2009 metų ataskaitų rinkinius pagal šį įstatymą.

⁶ Nr. 11B-224/ERP2007/11/21.

⁷ Muitinės departamento 2010-05-05 raštas Nr. 3B-22.5-3657.

⁸ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

Muitinės departamentui pavaldžios muitinės įstaigos yra viešojo sektoriaus subjektai⁹ ir į finansų ministro įsakymu¹⁰ patvirtintą viešojo sektoriaus subjektų, kurie 2009 metų ataskaitų rinkinius rengia pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą, sąrašą neįtrauktos, ir joms nesuteikta teisė rengti 2009 m. ataskaitų rinkinius pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą. Tačiau Muitinės departamento generalinis direktorius įsakymu¹¹ nustatė, kad nuo 2009 m. sausio 1 d. Muitinės departamentui pavaldžios muitinės įstaigos finansinių išteklių apskaitos operacijas registruoja Finansinių išteklių, jų apskaitos ir kontrolės sistemoje.

Muitinės įstaigos 2009 m. buhalterinę apskaitą privalėjo tvarkyti pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisykles¹² ir rengti finansų ministro įsakymu¹³ patvirtintas finansinės atskaitomybės formas.

Kadangi FAS laiku nebuvo sukurta ir įdiegta, muitinės įstaigos ataskaitinių 2009 metų apskaitos duomenis įvesdavo į kuriamą sistemą pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, dėl to jos negalėjo laiku, laikydamosi Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme ir viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartuose nurodytų terminų, sudaryti 2009 metų ir tarpinių (ketvirčio) finansinių ataskaitų rinkinių.

Finansų ministerija raštu¹⁴ prašė viešojo sektoriaus subjektų, kurie 2009 metų ataskaitų rinkinius rengia pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą, pateikti 2009 metų finansinių ataskaitų rinkinį iki 2010 m. balandžio 15 d. Muitinės departamentas 2009 metų finansinių ataskaitų rinkinį Finansų ministerijai pateikė 2010 m. gegužės 10 d. Finansų ministerijos rašte¹⁵ nurodyta, kad metinių ataskaitų 1 egz. Valstybės kontrolei teikiamas po Finansų ministerijos patikros. Iki valstybinio audito ataskaitos parengimo Muitinės departamento 2009 metų finansinių ataskaitų rinkinys Valstybės kontrolėje negautas.

Muitinės departamentas nesilaikė Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 36 straipsnio 2 dalies, kad 2009 metų ataskaitų rinkinius pagal šį įstatymą turi teisę rengti Finansų ministerijos nustatyti viešojo sektoriaus subjektai, ir pavedė Muitinės

⁹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), 2 str. 23 d.

¹⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-12-09 įsakymas Nr. 1K-429 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų 2009 metų ataskaitų rinkiniams rengti pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą nustatymo“ (2009-05-19 įsakymo Nr. 1K-166 redakcija).

¹¹ Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2009-01-13 įsakymas Nr. 1B-16 „Dėl Lietuvos Respublikos muitinės finansinių išteklių, jų apskaitos ir kontrolės sistemos išplėtimo“.

¹² Patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 „Dėl Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo“ (2005-12-30 įsakymo Nr. 1K-405 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

¹³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004-12-29 įsakymas Nr. 1K-413 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetų vykdymo, biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų programų sąmatų vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁴ Finansų ministerijos 2010-03-31 raštas Nr. (6.3-01)-6K-1002992 „Dėl 2009 metų finansinių ataskaitų rinkinių pateikimo“.

¹⁵ Finansų ministerijos 2009-12-21 raštas Nr. (3.5.1.-04)-6K-0912468).

departamentui pavaldžioms muitinės įstaigoms apskaitą tvarkyti pagal VSAFAS, dėl to jos nerengė finansų ministro įsakymu¹⁶ patvirtintų finansinės atskaitomybės formų.

Muitinės departamentas 2010 m. gegužės 27 d. rašte¹⁷ paaiškino, kad „kuriamą FAS apima visų muitinės įstaigų apskaitos sistema ir sudaro visumą. Neįtraukimas į bendrą FAS sistemą pavaldžių įstaigų 2009 m. apskaitos operacijų neleistų pilnai įvertinti sistemos visumos, sukurtų pavaldžių įstaigų ir Muitinės departamento konsolidavimo funkcionalumo, taip pat registruojant turto, atsargų, finansavimo ir kitas apskaitos operacijas tarp Muitinės departamento ir pavaldžių įstaigų skirtingais būdais (pagal VSAFAS ir iki to galiojusią tvarką), atsirastų didelė apskaitos klaidų rizika. Lietuvos muitinės įstaigose tvarkant apskaitą skirtingais principais, įvertinant turtą, atsargas ir įsipareigojimus bei rengiant muitinės įstaigų atskaitomybę pagal skirtingus kriterijus, netenka prasmės vienas iš svarbiausių apskaitos politikos principų – palyginimo principas“.

3. Dėl biudžeto išlaidų apskaitos

Pagal finansų ministro įsakymu¹⁸ patvirtinto 13-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Nematerialusis turtas“ 13, 14 ir 15 punktus, išlaidos, susijusios su nematerialiojo turto technine priežiūra, į nematerialiojo turto įsigijimo savikainą neįtraukiamos, o pripažįstamos ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis.

Muitinės departamentas pagal 2008 m. gruodžio 12 d. sutartį¹⁹ su UAB „Paspara“ pirkė programinės įrangos licencijas už 10,2 tūkst. Lt. Pagal sutarties 1.1 punktą licencijų įsigijimo savikaina nurodyta kartu su išlaidomis techninei priežiūrai licencijų galiojimo laikotarpiu. UAB „Paspara“ pateiktoje PVM sąskaitoje faktūroje techninės priežiūros suma neišskirta, todėl nėra galimybių įvertinti licencijų įsigijimo savikainos.

Muitinės departamentas pagal 2008 m. gruodžio 18 d. viešojo pirkimo-pardavimo sutartį²⁰ su UAB „Hewlett-Packard“ 2009 metais įsigijo programinės įrangos licencijų paketą ir pirmų metų techninės priežiūros paslaugas už 2 998,3 tūkst. Lt. Sutarties 1 priede programinės įrangos licencijų paketo kaina nurodyta kartu su pirmų metų techninės priežiūros paslaugų kaina. Muitinės departamentas pagal 2009 m. sausio 26 d. Buhalterinę pažymą nematerialiojo turto sąskaitoje „Programinės įrangos ir licencijų įsigijimo savikaina“ užpajamavo programinės įrangos licencijas

¹⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004-12-29 įsakymas Nr. 1K-413 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetų vykdymo, biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų programų sąmatų vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁷ Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2010-05-27 raštas Nr. 3B-7.14-4445.

¹⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-07-16 įsakymas Nr. 1K-238 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 13-ojo standarto patvirtinimo“ (įsakymo 2009-12-31 Nr. 1K-495 redakcija).

¹⁹ Nr. 11B-527.

²⁰ Nr. HPLTI-G0314/01/11B-535.

2 998,3 tūkst. Lt verte. Audito metu departamentas raštu²¹ kreipėsi į UAB „Hewlett-Packard“, prašydamas atskirai nurodyti gautų pagal minėtą sutartį programinės įrangos licencijų ir 2009 metų techninės priežiūros paslaugų kainas. UAB „Hewlett-Packard“ raštu²² atsakė, kad 2009 m. pateikė programinės įrangos licenciją su 2009 m. „Sidabrinu“ techninės priežiūros paslaugų paketu. Pagal kompanijos „SoftwareAG webMethods“ licencijavimo politiką *webMethods* produktų licencijos ir techninės priežiūros paslaugų paketo kaina pirmiems metams neišskiriama. Muitinės departamento įsigyto programinės įrangos licencijų paketo kaina nurodyta kartu su pirmų metų techninės priežiūros paslaugų kaina, todėl nėra galimybių įvertinti programinės įrangos licencijų paketo įsigijimo savikainos.

Muitinės departamentas iš UAB „ERP“ įsigytas licencijas apskaitė sąskaitoje „Programinės įrangos ir licencijų įsigijimo savikaina“ kartu su išlaidomis techninei priežiūrai licencijų galiojimo metu (visa suma 970,7 tūkst. Lt), nors UAB „ERP“ PVM sąskaitoje faktūroje šios išlaidos buvo išskirtos. Audito metu 2009 m. gruodžio 15 d. klaida ištaisyta²³: licencijų savikaina sumažinta 175,1 tūkst. Lt, tačiau kasinių išlaidų apskaitos registruose 175,1 tūkst. Lt nesumažintos išlaidos turtui įsigyti ir nepadidintos kitos išlaidos. Todėl konsoliduotoje Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje klaidingai nurodytos 175,1 tūkst. Lt didesnės išlaidos ekonominės klasifikacijos straipsnyje „Nematerialiojo turto kūrimas ir įsigijimas“ (kodas 3.1.2) ir ta pačia suma mažesnės išlaidos ekonominės klasifikacijos straipsnyje „Prekių ir paslaugų naudojimas“ (kodas 2.2.1.1).

Muitinės departamentas nepagrįstai apskaitoje į programinės įrangos licencijų savikainą įtraukė techninės priežiūros išlaidas, kurios pagal 13-ąjį VSAFAS „Nematerialusis turtas“ į nematerialiojo turto įsigijimo savikainą neįtraukiamos, o pripažįstamos ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis. Taip pat konsoliduotojoje Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje klaidingai nurodė 175,1 tūkst. Lt didesnes išlaidas išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnyje „Nematerialiojo turto kūrimas ir įsigijimas“ (kodas 3.1.2) ir ta pačia suma mažesnes išlaidas ekonominės klasifikacijos straipsnyje „Prekių ir paslaugų naudojimas“ (kodas 2.2.1.1). Dėl minėtų priežasčių negalime patvirtinti konsoliduotojoje Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje nurodytų: 16 033,96 tūkst. Lt išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnyje „Nematerialiojo turto kūrimas ir įsigijimas“ (kodas 3.1.2) ir 13 023,7 tūkst. Lt išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnyje „Prekių ir paslaugų naudojimas“ (kodas 2.2.1.1) teisingumo.

²¹ Muitinės departamento 2010-01-19 raštas Nr. 3B-7.1-403.

²² UAB „Hewlett-Packard“ 2010-01-22 raštas Nr. S-108.

²³ Muitinės departamento Finansų ir apskaitos skyriaus 2009-12-15 buhalterinė pažyma.

4. Dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

Biudžeto sandaros įstatymo²⁴ 5 straipsnio 1 dalies 1 ir 7 punktuose nustatyta, kad biudžeto asignavimų valdytojai privalo naudoti skirtus biudžeto asignavimus pagal nustatytą paskirtį savo vadovaujamos biudžetinės įstaigos programoms vykdyti, paskirstyti jiems skirtas biudžeto lėšas pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms programoms vykdyti; užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, o įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta, kad biudžeto asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų vadovai įstatymų nustatyta tvarka atsako už programų vykdymą, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą.

Audito metu nustatyta, kad Muitinės departamento l. e. generalinio direktoriaus pareigas R. Liupkevičienės 2009 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. 1B-99 „Dėl papildomų asignavimų skyrimo“ iš Muitinės departamento vykdomos 01.01 programos „Lietuvos Respublikos muitinės veiklos organizavimas“ prekių ir paslaugų naudojimui patvirtintų asignavimų Vilniaus teritorinei muitinei skirta 40,0 tūkst. Lt papildomų asignavimų atlikti tarnybinio buto remontą.

Vilniaus teritorinės muitinės tarnybinio buto su balkonu, esančio Įsrūties g. 6–34, Vilniuje, remonto darbai atlikti pagal 2009 m. kovo 3 d. rangos sutartį Nr. 9VM05076. Minėta 35,50 kv. m. bendrojo ploto tarnybinė gyvenamoji patalpa (vieno kambario butas) išnuomota Vilniaus teritorinės muitinės darbuotojui – sutarties sudarymo metu einančiam Bendrųjų reikalų skyriaus vyriausiojo specialisto pareigas, jo darbo Vilniaus teritorinėje muitinėje laikotarpiu. Pagal 2007 m. kovo 1 d. tarnybinių gyvenamųjų patalpų nuomos sutarties Nr. VM05835 2.4 punktą nuomininkas įsipareigojo savo lėšomis atlikti turimos gyvenamosios patalpos ir jos įrenginių remonto bei priežiūros darbus, įvardytus sutartyje. Pagal tarnybinių gyvenamųjų patalpų perdavimo-priėmimo aktą (minėtos sutarties 1 priedas, sudarytas 2007 m. kovo 1 d.) tarnybinių gyvenamųjų patalpų, vidaus santechninių bei inžinerinių tinklų techninė būklė perdavimo metu buvo gera. Minėtame akte pažymėta, kad patalpoms reikalingas vidaus einamasis smulkus remontas.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.493 straipsnyje numatyta, kad nuomininkas privalo laikyti išsinuomotą daiktą tvarkingą ir atlyginti daikto išlaikymo išlaidas, savo lėšomis daryti einamąjį jo remontą, jei ko kita nenustato įstatymai arba sutartis.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 878 patvirtinto Tarnybinių gyvenamųjų patalpų naudojimo ir apskaitos tvarkos aprašo 10 punkte nurodyta, kad tarnybinių gyvenamųjų patalpų ir su jomis susijusių namo bendrųjų konstrukcijų, bendrojo naudojimo patalpų ir

²⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2003-12-23 įstatymo Nr. IX-1946 redakcija su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

bendrosios inžinierinės įrangos priežiūrą ir remontą, išskyrus gyvenamųjų patalpų remonto darbus, kuriuos atlieka nuomininkas pagal nuomos sutartį, vykdo šių patalpų valdytojas (nuomotojas).

Vilniaus teritorinė muitinė, atlikdama einamojo remonto, kurį privalo atlikti tarnybinio buto nuomininkas, darbus pagal sudarytą Tarnybinio buto su balkonu, esančio Įsruties g. 6–34, Vilniuje, remonto rangos sutartį (2009-03-03 Nr. 9VM 05076) pažeidė Vyriausybės 2001 m. liepos 11 d. nutarimo Nr. 878 10 punktą. Vilniaus teritorinė muitinė atliko remonto darbų už 39 682,00 Lt su PVM ir sumokėjo iš 01.01 programos asignavimų, išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.2.1.1.1.15 „Ilgalaikio materialiojo turto einamasis remontas“.

Pažeidžiant Biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 ir 7 punktus, 7 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir Vyriausybės 2001 m. liepos 11 d. nutarimo Nr. 878 10 punktą, l. e. Muitinės departamento generalinio direktoriaus pareigas R. Liupkevičienė, kaip asignavimų valdytojas, iš programos „Lietuvos Respublikos muitinės veiklos organizavimas“ skyrė 40 tūkst. Lt asignavimų programoje nenustatytiems tikslams: išnuomoto tarnybinio buto remontui, o Vilniaus teritorinės muitinės vadovas neteisėtai panaudojo šiuos skirtus asignavimus einamojo remonto, kurį privalo atlikti tarnybinio buto nuomininkas, darbams.

Muitinės departamentas 2010 m. gegužės 27 d. rašte²⁵ paaiškino, „kad tarnybinių gyvenamųjų patalpų, esančių Įsruties g. 6-34, Vilniuje, remontas 2009 metais buvo atliktas, siekiant užtikrinti teisės aktų reikalavimų, kad nuomininkui perduotos patalpos būtų tinkamos gyventi, vykdymą“. Pagal tarnybinio buto savininko, Vilniaus teritorinės muitinės tarnybinių gyvenamųjų patalpų 2007 m. kovo 1 d. perdavimo-priėmimo aktą (tarnybinės gyvenamosios patalpos nuomos sutarties 1 priedas) tarnybinių gyvenamųjų patalpų būklė perdavimo metu buvo gera.

5. Vidaus kontrolės sistemos įvertinimas

Audito metu atlikus audito procedūras nustatyta, kad departamentas ir muitinės įstaigos 2009 m. tvarkė apskaitą ir rengė finansines ataskaitas pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus. Dėl 2009 metais laiku nesukurtos Muitinės finansinių išteklių, jų apskaitos ir kontrolės sistemos ir neįdiegtų vidaus kontrolės procedūrų, vidaus kontrolės sistema vertinama kaip silpna.

²⁵ Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2010-05-27 raštas Nr. 3B-7.14-4445.

6. Rekomendacijos

Audito metu raštais (priedas) Muitinės departamentui ir pavaldžioms muitinės įstaigoms buvo pateiktos rekomendacijos. Muitinės departamentas ir pavaldžios muitinės įstaigos pateiktas rekomendacijas įgyvendino.

6-ojo audito departamento direktorius

Rimantas Sanajėvas

6-ojo audito departamento direktoriaus pavaduotojas

Remigijus Pužauskas

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Muitinės departamente prie
Lietuvos Respublikos finansų
ministerijos atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
priedas

Raštai, kuriais audito metu buvo teikiamos rekomendacijos

Eil. Nr.	Kam buvo siųstas raštas, data ir Nr.	Rašto pavadinimas	Ištaigos atsakymo rašto data, Nr., pavadinimas
1	2	3	4
1.	Muitinės departamentui 2010-01-11 Nr. S-(960-1192)-65	Dėl audito metu nustatytų trūkumų	2010-02-18 Nr. 3B-7.14-1189 „Dėl informacijos apie jūsų rekomendacijų įgyvendinimą pateikimo“
2.	Kauno teritorinei muitinei 2010-01-11 Nr. S-(60-1192)-60	Dėl audito metu nustatytų trūkumų	2010-02-11 Nr. 1B-4.30-1593 „Dėl audito rekomendacijų įgyvendinimo“
3.	Klaipėdos teritorinei muitinei 2010-01-11 Nr. S-(60-1192)-60	Dėl audito metu nustatytų trūkumų	2010-05-18 Nr. (LM04)-20/14-7701 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimo“
4.	Panevėžio teritorinei muitinei 2010-01-11 Nr. S-(60-1192)-60	Dėl audito metu nustatytų trūkumų	2010-02-10 Nr. A3-04-1003 „Dėl audito metu nustatytų trūkumų“
5.	Šiaulių teritorinei muitinei 2010-01-11 Nr. S-(60-1192)-60	Dėl audito metu nustatytų trūkumų	2010-02-12 Nr. S1-04-825 „Dėl valstybės kontrolės rekomendacijų vykdymo“
6.	Vilniaus teritorinei muitinei 2010-01-11 Nr. S-(60-1192)-60	Dėl audito metu nustatytų trūkumų	2010-02-10 Nr. 2B-4.5-2404 „Dėl rekomendacijų įgyvendinimo“
7.	Muitinės kriminalinei tarnybai 2010-01-11 Nr. S-(60-1192)-60	Dėl audito metu nustatytų trūkumų	2010-02-11 Nr. 3R-3.1-394 „Dėl audito metu nustatytų trūkumų“
8.	Muitinės informacinių sistemų centrui 2010-01-11 Nr. S-(60-1192)-60	Dėl audito metu nustatytų trūkumų	2010-02-12 Nr. 1S-3.33-328 „Dėl audito metu nustatytų trūkumų“